

Faktabladet har tagits fram i samarbete med rådet för notarier i EU (CNUe).

1 Hur upprättas ett förordnande om kvarlåtenskap (testamente, gemensamt testamente, arvsavtal)?

Förordnanden om kvarlåtenskap kan endast upprättas i form av testamente. Gemensamma testamenten och avtal om framtida arv är inte tillåtna.

Testamentariska förordnanden kan göras i form av antingen

utnämning av en arvinge, som testatorn tilldelar hela kvarlåtenskapen eller en del därav, utan att specificera tillgångarna, eller legat, genom vilket testatorn förordnar om en eller flera specifika tillgångar.

2 Bör förordnandet registreras och i så fall hur?

Testamentariska förordnanden behöver inte registreras, oavsett vilken form som används.

Om det rör sig om ett offentligt testamente, som är ett testamente som upprättas i form av en notariatshandling, ska notarien vid testatorns död överföra testamentet från testamentsregistret till registret för transaktioner *inter vivos* och registrera överföringsintyget.

Om det rör sig om ett holografiskt testamente, som är ett testamente som upprättas privat, ska det vid testatorns död lämnas in till notarie, så att denne kan säkerställa att det får rättsverkan, med hjälp av en handling om dess offentliggörande, som sedan registreras.

3 Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?

En testator får enligt lagstiftningen förordna om hela sin kvarlåtenskap. Testatorns make eller maka, testatorns barn och deras släktingar i nedstigande led samt (om det inte finns några barn) testatorns föräldrar har rätt till laglott, vilket är en minimiandel av kvarlåtenskapen som är reserverad för dem. Ett testamente som inte iakttar denna rättighet är fortfarande giltigt och verkingsfullt, såvida det inte bestrids av de arvingar som nämns ovan. Om testamentet inte bestrids eller om förfaranden för att bestrida det befinns vara grundlösa bibehåller testamentet full kraft och verkan.

4 Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?

Om det inte finns något testamente gäller de civilrättsliga reglerna om arv. Det kan finnas fall då det finns ett testamente men som endast gäller en del av kvarlåtenskapen. För återstoden gäller då reglerna om arv enligt lagen jämte de regler som styr testamentariska förordnanden. De personer som ärver enligt lagen är make eller maka, barn, föräldrar, syskon och släktingar upp till sjätte led. Vilka andelar av kvarlåtenskapen som ärvs beror på vilka av ovannämnda personer som faktiskt existerar. Om det finns barn exkluderas både föräldrar och syskon, liksom mer avlägsna släktingar.

5 Vilken typ av myndighet är behörig när det gäller

5.1 arvsrättsliga frågor?

5.2 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av arv?

5.3 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av legat?

5.4 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av laglott?

Ett arv tillkommer en arvinge på grundval av en förklaring om godtagande, medan ett legat övergår automatiskt, såvida legatarien inte avstår från legatet. Ett godtagande av arv kan inte avse en del av arvet. Det kan vara uttryckligt (genom en motsvarande förklaring) eller tyst (vilket sker när arvingen utför en handling som inte skulle kunna utföras om inte denna person var arvinge, som t.ex. försäljning av ett föremål från ett dödsbo). Förklaringen om godtagande eller avstående åstadkoms genom en förklaring som utfärdas av notarie eller av en assistent vid behörig domstol i den domsaga där arvsförfarandet inleds. Samma regler gäller för laglotsberättigade arvingar, som inte får godta eller avstå från endast laglotten. Sådana arvingar kan dock avstå från sin rätt till laglott från en kvarlåtenskap om denna lott har skadats. Om en laglotsberättigad arvinge har exkluderats från kvarlåtenskapen eller har upplåtits en andel av kvarlåtenskapen som är mindre än den lott som reserverats för honom eller henne får han eller hon väcka talan endast för att fastställa rätten att erhålla laglotten.

6 Ge en kort beskrivning att förfarandet för att göra upp arvsfrågan enligt nationell lag, inklusive avveckling av egendom och fördelningen av tillgångar (detta omfattar information om huruvida arvsförfarandet inleds av en domstol, annan behörig domstol eller på eget initiativ).

Det finns inget enhetligt förfarande fastställt i lag.

Arvsförfarandet inleds när testatorn avlider. Med hänvisning till det datumet och på grundval av testamentet eller tillämpliga lagregler fastställs de personer som är tilltänkta som arvingar eller legatarier. Dessa personer är sedan ansvariga för att vidta de åtgärder som krävs för att utfärda förklaringar om godtagande eller avstående, som sedan används för att fastställa till vem och i vilka andelar dödsboet ska upplåtas.

Om det finns flera samägare har var och en av dessa personer rätt att begära delning av kvarlåtenskapen, vilket kan ske genom ett avtal eller genom en begäran till domstol om att denna i ett vanligt civilrättsligt förfarande ska avkunna en dom i vilken kvarlåtenskapen delas upp.

7 Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?

Legatarier förvärvar automatiskt sin status såvida de inte avsäger sig arvet. Status som arvinge förvärvs genom en uttrycklig förklaring om godtagande eller genom en handling som utgör ett tyst godkännande. Personer som är tilltänkta som arvingar och som är i besittning av föremål från dödsboet blir automatiskt arvingar efter tre månader från den dag då arvsförfarandet inleds.

Ett uttryckligt godtagande, som ska lämnas inom tio år från det att arvsförfarandet inleds, kan vara i form av ett rent och enkelt godtagande eller ett godtagande med förbehåll för bouppteckningen, i syfte att begränsa ansvaret för den avlidnes skulder.

Godtagande av ett arv som tilldelas underåriga och andra personer med bristande rättslig handlingsförmåga ska ske uttryckligen och med förbehåll för bouppteckningen.

Effekten av godtagandet av kvarlåtenskapen eller legatet är retroaktiv och gäller från den tidpunkt då arvsförfarandet inleds.

8 Är arvtagarna ansvariga för den avlidnes skulder och om ja, under vilka villkor?

Arvingarna är ansvariga för den avlidnes alla skulder, i proportion till värdet på deras respektive arvslotter. Legatarier är däremot inte ansvariga för dessa skulder.

En arvinge som lämnat ett rent och enkelt godtagande är obegränsat ansvarig för den avlidnes skulder och är därför ansvarig även om skuldbeloppet överstiger värdet på de ärvda tillgångarna.

Om arvet har godtagits med förbehåll för bouppteckningen är arvingen ansvarig för den avlidnes skulder endast upp till värdet på de ärvda tillgångarna. Om arvet har godtagits med förbehåll för bouppteckningen ska en rapport utarbetas i vilken man beskriver och anger värdet på all egendom som utgör tillgångarna och alla skulder. Arvingen ska ges befogenhet av domstol att vidta åtgärder för att avyttra dödsboet, och denna befogenhet beviljas endast om åtgärderna i fråga överensstämmer med fordringsägarnas intressen inom ramen för arvsförfarandet.

9 Vilka handlingar och/eller vilken information krävs vanligtvis för registrering av fast egendom?

Arvingar och legatarier ska förse skattemyndigheterna med en arvsförklaring, som innehåller information om all kvarlåtenskap, inbegripet fast egendom, och med tillhörande fastighetsregistreringsuppgifter. En kopia av arvsförklaringen används för att överföra poster i fastighetsregistret och på så vis registrera all egendom i de arvingars eller legatariers namn som nu är ägare.

Det förfarande som ska tillämpas för att införa förvärvet av egendomen som ärvs av arvingarna eller legatarierna i fastighetsregistren skiljer sig åt för de två kategorierna. För en legatarie införs förvärvet av äganderätten på grundval av en kopia av testamentet i vilket legatet förordnas. För en arvinge registreras den uttryckliga förklaringen om godtagande eller den handling som fastställer ett tyst godkännande.

9.1 Är det obligatoriskt, eller obligatoriskt på begäran, att utse en boutredningsman? Om det är obligatoriskt eller obligatoriskt på begäran, vilka steg ska i så fall vidtas?

Det är inte obligatoriskt att utse en boutredningsman.

Vem som helst som upprättar ett testamente kan utse en testamentsexekutor, som endast ansvarar för att förvalta tillgångarna i den utsträckning som krävs för att ikläda sig den rollen.

Lagen föreskriver vilka personer som är ansvariga för att förvalta en kvarlåtenskap om arvingarna har bristande rättslig handlingsförmåga.

Om ingen av de personer som utses till arvingar accepterar arvet är det möjligt att be domstolen att utse en god man för kvarlåtenskapen tills vidare, som då förvaltar tillgångarna i kvarlåtenskapen tills dess att en första förklaring om godtagande utfärdas. När detta sker upphör godmanskapet automatiskt.

9.2 Vem är behörig att verkställa förordnande om den avlidnes kvarlåtenskap och/eller har rätt att ha hand om boutredningen?

Om en legatarie emotser att åtgärder ska vidtas av arvingarna är det dessa personer som är ansvariga för att bestämmelserna i testamentet verkställs.

Testatorn kan utse en testamentsexekutor, som då blir ansvarig för att se till att bestämmelserna i testamentet efterlevs.

Tillgångarna i kvarlåtenskapen förvaltas av de personer som ska verkställa bestämmelserna i testamentet fram tills dess att dessa uppgifter har slutförts i sin helhet.

9.3 Vilka befogenheter har en boutredningsman?

Boutredningsmän har i allmänhet endast befogenhet för vanlig förvaltning, så att de kan skydda tillgångarna och deras värde. Åtgärder med anknytning till avyttring av egendom eller extraordinär förvaltning ska godkännas av domstol.

10 Vilka handlingar utfärdas vanligtvis enligt nationell lagstiftning under eller efter ett arvsmål för att bevisa förmånstagarnas ställning och rättigheter? Har de särskilda bevisvärden?

Den kommun i vilken den avlidne föddes eller var bosatt utfärdar en dödsattest, ett utdrag ur folkbokföringen och ett intyg om familjeförhållanden, som innehåller information om personens död samt hans eller hennes personuppgifter och familjesituation.

Statusen som arvinge eller legatarie intygas inte av några handlingar utfärdade av de offentliga myndigheterna.

Den som vill bekräfta sin status som arvinge eller legatarie kan tillhandahålla en handling som attesterats av notarie; det är en förklaring som har lämnats inför en notarie och två vittnen som inte är inblandade i arvsförfarandet, under straffrättsligt ansvar. De offentliga myndigheterna godtar även en redogörelse som utarbetats av den berörda personen i stället för en handling som attesterats av en notarie, fortfarande under straffrättsligt ansvar.

Senaste uppdatering: 15/10/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.